

اولین جلسه شورای سیاستگذاری مجلات تخصصی رشد

اولین جلسه شورای سیاستگذاری مجلات تخصصی رشد با حضور مدیرکل دفتر انتشارات و فناوری آموزشی، معاونان، کارشناسان و مشاوران این دفتر، جمعی از سردبیران این مجلات و مدیران کل آموزش و پرورش استان اصفهان و شهرستانهای استان تهران که به صورت وینار جلسه را همراهی می کردند، در محل سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی برگزار شد.

فریبا کیا، دبیر این جلسه و مشاور دفتر انتشارات و فناوری آموزشی با بیان اینکه این دفتر در حوزه مجلات تخصصی رشد برای هر روز آموزشی، معادل ۱۵ صفحه مطلب در ۱۷ رشته درسی در اختیار دبیران متوسطه نظری قرار می دهد، گفت: ارتقای مهارت های حرفه ای، کمک به ارتقای دانش معلمان، زمینه سازی برای هم اندیشی برای معلمان و کارشناسان، برنامه ریزی درسی به منظور بهبود و رفع تنگناهای آموزشی و آشنا کردن معلمان با مهم ترین مسائل حوزه آموزش و در اختیار گذاشتن راهکارهای عملی مؤثر برای اجرای فرایند یاددهی - یادگیری، از مهم ترین اهداف انتشار مجلات تخصصی رشد است.

وی افزود: شناسایی و بیان بدفهمی دانش آموزان و تلاش برای رفع آن، تبیین و اشاعه اسناد بالادستی و ملموس کردن آنها برای اجرایی شدن از دیگر اهداف مورد نظر ماست.

کیا با تأکید بر اینکه معرفت نسبت به یک مسئله از مهم ترین قدم ها برای حل مسائل است، گفت: بنا به گفته حضرت امیر خطاب به کمیل، از انسان هیچ حرکتی سر نمی زند مگر آنکه نسبت به آن معرفت پیدا کند. اجرایی شدن سند تحول بنیادین به عنوان یکی از مهم ترین اسناد بالادستی آموزش و پرورش نیز معرفت می طلبد که مجلات تخصصی رشد باید زمینه لازم را برای آن فراهم کنند.

وی در ادامه نحوه انتشار مجلات رشد، گستره وسیع آن، سابقه طولانی انتشار، سرعت تطبیق با برنامه درسی، ساز و کار اندیشه ای شبیه با تولیدات کتاب های درسی را از مهم ترین نکات و وجوه مثبت مجلات رشد دانست و گفت: مجلات رشد با وجود داشتن چنین تمایزاتی می توانند در جهت تطبیق و اصلاحات برنامه درسی به سرعت اقدام کنند.

محمدابراهیم محمدی، مدیرکل دفتر انتشارات و فناوری آموزشی نیز در سخنانی با بیان اینکه تشکیل این جلسات با هدف توجه به انتظارات و مطالبات مخاطبان مجلات رشد انجام می‌شود، گفت: در انتشار مجلات رشد، اساسی‌ترین سؤالی که باید پیرسیم این است که این مجلات چقدر خدمات فکری و علمی به معلمان ارائه می‌کنند، چقدر در ارائه دانش روز به آن‌ها سهم دارند، چقدر می‌توانند آن‌ها را به لحاظ دانش حرفه‌ای اقناع کنند.

وی ادامه داد: معلمان در این مجلات باید به یافته‌ها و تازه‌های حوزه تخصصی خود دست پیدا کنند، اگر مجلات با دانش شغل معلمی و کسوت معلمی بیگانه باشد اصلاً مناسبتی برای انتشار نخواهد داشت. ضمن اینکه ما باید در مجلات به این سؤال مهم پاسخ دهیم که مجلات چه نسبتی با اسناد تحولی مانند سند گام دوم انقلاب برقرار کرده است؟ آیا ما توانسته‌ایم به شکل هوشیارانه‌ای مفاهیم مورد نظر این اسناد را به مخاطب ارائه کنیم، ما چقدر توانسته‌ایم پشتیبان برنامه درسی و معلمان باشیم، نسبت مجلات تخصصی با کتاب‌های درسی و برنامه درسی چیست؟

مدیرکل دفتر انتشارات و فناوری آموزشی تأکید کرد: به باور من باید سردبیران مجلات رشد در تمامی مراحل طراحی، صفحه‌بندی و ارائه نهایی مجله نقش داشته باشند، باید از انحصار در نوشتن پرهیز کنیم، تمرکز بر نویسندگان در تهران و نداشتن چتر وسیع در سراسر کشور اصلاً پذیرفتنی نیست. ما باید شورای سردبیری کشوری داشته باشیم که در آن تمامی سرگروه‌های دروس در همه استان‌ها عضو باشند. این اتفاق موجب می‌شود با فقر مطلب و فقر نویسنده مواجه نباشیم.

مدیر مسئول مجلات رشد، فعال شدن اپلیکیشن مجلات رشد و رونمایی از وب‌سایت هر یک از مجلات تخصصی در آینده‌ای نزدیک را از مهم‌ترین اقداماتی ذکر کرد که برای ارتقای مجلات انجام شده است.

محمد اعتدادی، مدیرکل آموزش و پرورش استان اصفهان هم در سخنانی با تأکید بر اینکه مجلات رشد باید رنگ و بوی کشوری به خود بگیرد، گفت: ما در دنیای امروز در معرض انبوهی از اطلاعات هستیم، ارتقای سطح سواد رسانه‌ای و سواد اطلاعاتی از ملزومات ماست، هرچند وظیفه آموزش و پرورش ارائه آموزش‌های رسمی است، اما نباید از آموزش‌های غیررسمی غافل شد و خانواده مجلات رشد می‌توانند در ارائه این نوع از آموزش‌ها ایفای نقش کنند.

وی اظهار کرد: در اوضاع کنونی با همه‌گیری ویروس کرونا، راه‌اندازی اپلیکیشن مجلات رشد و بارگذاری نسخه‌های الکترونیکی این مجلات در کانال دانش‌آموزی شاد می‌تواند به مطالعه هرچه بیشتر مجلات کمک کند. گفته می‌شود، دانش هر فرد، مجموعه‌ای از اطلاعاتی است که او با کمک تحصیلات رسمی و همچنین دانش ضمنی به دست آورده است. دانش ضمنی شامل تجربیات زیسته اوست و بیش از هشتاد درصد از دانسته‌های افراد، حاصل دریافت آن‌ها از وقایع اطراف آن‌هاست. مجلات رشد می‌توانند با ثبت تجربیات ارزشمند مهارت‌های حرفه‌ای معلمان به ارتقای هرچه بیشتر این دانش کمک کنند.

محمدرضا سنگری، سردبیر مجله ادب و زبان فارسی هم با بیان اینکه یکی از مسائل مورد نیاز این مجلات ظرفیت‌یابی در حوزه‌های گوناگون است، گفت: ما باید برای ارتقای گستره زیر پوشش مجلات رشد به صورت فراملی فکر کنیم، حداقل باید این مجلات در کشورهایی که با ما هم‌زبان هستند حضور داشته باشند. مسئله دوم بحث ظرفیت‌سازی درونی است به این معنا که ما اکنون دچار محافظه‌کاری شدیدی شده‌ایم و گویی جرأت طرح مسائل و نظرات گوناگون را نداریم، باید در فضای فیزیکی و مجازی به این ظرفیت‌سازی توجه کنیم.

اکبر شیرزادی، نماینده معاونت آموزش متوسطه از دیگر سخنرانان این نشست بود که با تأکید بر توجه به معلمان و نیازهای آن‌ها و استفاده از مشارکت آنان در تولید محتوای مجلات رشد به عنوان کلیدواژه اصلی این نشست‌ها، گفت: ۱۷ مجله تخصصی رشد با ۱۷ دبیرخانه راهبری درسی کشوری می‌تواند وارد تعامل شود و به این ترتیب در همه استان‌ها فعالیت گروه‌های درسی و دستاوردهای آن‌ها می‌تواند در مجلات انعکاس پیدا کند. این تعامل سبب می‌شود نظرات و خواسته‌های معلمان به شورای سردبیران مجلات تخصصی رشد منتقل شده و از ظرفیت آن‌ها بهره‌برداری شود.

وی با تأکید بر توجه ویژه به صلاحیت‌ها و توسعه رشد حرفه‌ای معلمان، خاطرنشان کرد: از حدود چهار سال پیش دبیرخانه ویژه‌ای به همین منظور به نام «دبیرخانه توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان» در استان زنجان راه‌اندازی شده که در مباحث درس‌پژوهی، ارائه الگوهای سنجش و روش‌های تدریس فعالیت می‌کند. این دبیرخانه اخیراً شیوه‌نامه‌ای را در راستای نظارت بر فعالیت معلمان در فضای مجازی تدوین کرد که به هدایت آن‌ها برای تدریس هر چه بیشتر کمک خواهد کرد.

محمد کرام‌الدینی از مؤلفان کتاب‌های درسی زیست‌شناسی و سردبیر مجلات تخصصی این درس هم در سخنانی با بیان اینکه من از سال ۶۵ و از زمانی که در یکی از روستاهای دورافتاده معلم بودم، مخاطب مجلات رشد هستم، گفت: در ابتدا از این مجلات بیشتر به‌عنوان یک مرجع علمی استفاده می‌کردیم، اما پس از ظهور اینترنت مجلات از مرجعیت علمی خارج شده و ماهیت آموزشی یافته‌اند.

وی ادامه داد: ما در مجلات رشد به‌عنوان جزئی از بسته یادگیری، ضمن رعایت محدودیت‌های چهارچوب برنامه درسی، مرزهای نو دانش را به مخاطبان خود ارائه می‌کنیم، همیشه شعار ما این بوده که در مجلات رشد معلمان برای معلمان می‌نویسند به همین منظور سعی کرده‌ایم مطالب نو همایش‌های استانی و کشوری در حوزه زیست‌شناسی را هم در مجلات منعکس کنیم.

فریبرز بیات از پژوهشگران و تحلیلگران مطالعات اجتماعی و سردبیر مجله رشد علوم اجتماعی هم در سخنانی تاکید کرد: مسئله اصلی ما رسیدن به یک اشتراک تعریف در نقش مجلات رشد در حوزه آموزش است، اکنون که آموزش، شکل مجازی به خود پیدا کرده و اصلاً کار، تجارت و همه چیز در بستر رسانه شکل می‌گیرد، حجم آموزشی که در فضای مجازی انجام می‌شود، چندین برابر صورت سنتی آموزش است. مجلات رشد در این شرایط از سویی، رسانه‌ای هستند که کارکردهای مختص رسانه را دارند و از سوی دیگر هم رویکرد آموزشی به خود می‌گیرند. به واقع مجلات رشد و رسانه رشد می‌توانند وجه پویای برنامه آموزشی و تأمین‌کننده نیازهای معلمان و دانش‌آموزان و پوشش‌دهنده علایق متنوع فراگیران باشند.

وی ادامه داد: استان‌ها و ستادها می‌توانند از مجلات رشد برای کسب بازخوردهای معلمان و دانش‌آموزان نسبت به برنامه درسی و برای به اشتراک گذاشتن تجارب آموزشی استفاده کنند. به عقیده من تشکیل تحریریه‌های استانی مجلات رشد می‌توانند در تهیه ویژه‌نامه‌های استانی و تحلیل مجلات به ما کمک کنند.

بیتا جعفری، سرگروه آموزشی استان اصفهان هم مخاطب‌شناسی را از مهم‌ترین رسالت‌های حال حاضر مجلات رشد دانست و گفت: اگر مجلات رشد بخواهد مخاطبان متوسط و منفعل را در کنار مخاطبان فرهیخته جذب کند، باید دارای جذابیت‌های تصویری، قالب‌های نوشتاری متنوع، تنوع‌بخشی به شیوه‌های ارسال پیام و استفاده از شیوه‌های نوین اطلاع‌رسانی از دستاوردهای علمی جهان باشد.

رضا حیدری، سردبیر مجله رشد ریاضی هم ارتباط با دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان و استمرار ارائه نسخه کاغذی در کنار نسخه الکترونیکی را خواستار شد.

حمید رضا امیری از مؤلفان کتاب‌های درسی ریاضی و سردبیر مجله برهان هم بازگشت انتشار مجلات در ۶۴ صفحه به جای ۴۸ صفحه و ۴ شماره در سال را در کنار ارتباط بین سردبیران و مدیران گروه‌های استانی و مدیران داخلی مجلات را مورد توجه قرار داد.

محمدی، مدیر کل دفتر انتشارات و فن آوری آموزشی در پایان این نشست با جمع‌بندی سخنان حاضران با تأکید بر آنکه باید برای مجلات رشد در دوران پسا کرونا یک نسخه عملیاتی داشته باشیم، گفت: اکنون که با شیوع کرونا، معذوریت تشکیل جلسات حضوری وجود ندارد باید جلسات مجازی با جدیت بیشتری پیگیری شود. سردبیران ما در این جلسات می‌توانند با سرگروه‌های استانی و مدیران مدارس در ارتباط باشند و از نقطه نظرات آنان بهره گیرند. وی در پایان بر افزایش گستره نویسندگان و استفاده از تجربه‌های زیسته معلمان و انعکاس آنها در مجلات، تأکید کرد.